

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Istungidokument

12.12.2011

B7-0695/2011

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 110 lõikele 2

ELi ja Venemaa tippkohtumine (2011/2948(RSP))

Kristiina Ojuland, Guy Verhofstadt, Leonidas Donskis, Robert Rochefort, Edward McMillan-Scott, Marietje Schaake, Ramon Tremosa i Balcells, Sonia Alfano, Izaskun Bilbao Barandica, Johannes Cornelis van Baalen, Graham Watson
fraktsiooni ALDE nimel

RE\886957ET.doc

PE479.394v01-00

ET

Ühinenud mitmekesisuses

ET

**Euroopa Parlamendi resolutsioon ELi ja Venemaa tippkohtumise kohta
(2011/2948(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa ühenduste ja nende liikmesriikide ning Venemaa Föderatsiooni kehtivat partnerlus- ja koostöölepingut ja 2008. aastal alustatud läbirääkimisi uue ELi ja Venemaa lepingu sõlmimiseks, samuti 2010. aastal algatatud moderniseerimispartnerlust,
  - võttes arvesse Euroopa Parlamendi varasemaid raporteid ja resolutsioone Venemaa kohta ning ELi ja Venemaa suhete kohta, eelkõige 7. juuli 2011. aasta resolutsiooni Venemaa Riigiduuma valimiste ettevalmistuste kohta,
  - võttes arvesse ELi ja Venemaa inimõigustealaseid konsultatsioone ja 29. novembril 2011. aastal toimunud viimast selleteemalist kohtumist,
  - võttes arvesse Venemaa justiitsministeeriumi 22. juuni 2011. aasta otsust lükata tagasi Rahva Vabaduse Partei (PARNAS) ametliku registreerimise taotlus, mille tõttu erakonnal ei olnud võimalik kandidaate esitada ega detsembris toimunud Riigiduuma valimistel osaleda ja mille tõttu ta ei saa suure tõenäosusega osaleda ka Venemaa 2012. aasta presidendivalimistel,
  - võttes arvesse demokraatia põhimõtete järgimise kohustust, mis tuleneb Venemaa Euroopa Nõukogu liikmesusest ning Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonile allakirjutanud riigi staatusest,
  - võttes arvesse välisministrite Sikorski ja Westerwelle 8. novembri 2011. aasta kirja liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ELi ja Venemaa strateegiliste suhete kohta,
  - võttes arvesse kõrge esindaja Catherine Ashton 6. ja 7. detsembri 2011. aasta avaldusi,
  - võttes arvesse Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo (OSCE/ODIHR), OSCE Parlamentaarse Assamblee ja Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee (PACE) esialgseid järeldusi, mis esitati pärast Venemaa Riigiduuma 4. detsembri 2011. aasta valimiste rahvusvahelist vaatlusmissiooni,
  - võttes arvesse eelseisvat ELi–Venemaa tippkohtumist, mis toimub Brüsselis 15. detsembril 2011,
  - võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et Euroopa Liit teeb jätkuvalt pingutusi ELi ja Venemaa suhete süvendamiseks ja arendamiseks, mida näitab ka liidu võetud kohustus panustada tõsiselt läbirääkimistesse uue raamlepingu üle, mille eesmärk on ELi ja Venemaa suhteid edasi arendada, ja

arvestades, et Euroopa Liit ja Venemaa on loonud tihedad ja ulatuslikud suhted eeskätt energia-, majandus- ja ettevõtlussektoris ning on maailmamajanduses teineteisega tihedalt seotud ja vastastikku sõltuvad;

- B. arvestades, et Euroopa Liit ja selle liikmesriigid peavad ka edaspidi valvsalt jälgima demokraatlike põhimõtete ja õigusriigi kindlustamise protsessi kogu maailmas, eriti niisuguse olulise naaberriigi puhul nagu Venemaa, kes on Euroopa Nõukogu liikmena võtnud endale kohustuse austada ja järgida demokraatlikke põhimõtteid, õigusriigi põhimõtet ning põhiväärtusi;
  - C. arvestades, et samasugused ülesanded ja kohustused tulenevad Venemaa kuulumisest OSCE liikmete hulka ja arvestades, et Venemaa ühinemine WTOga põhineb eeldusel, et riigis peetakse kinni õigusriigi põhimõttest;
  - D. arvestades, et Euroopa Inimõiguste Kohus on arvukatel juhtudel mõistnud Venemaa Föderatsiooni süüdi tõsistes inimõiguste rikkumistes, kohtu otsuseid ei ole aga rahuldavalt täidetud;
  - E. arvestades, et Euroopa Parlament ning teised ELi institutsioonid ja kõrged ametnikud on Venemaad korduvalt kritiseerinud demokraatia normide tõsiste rikkumiste, inimõiguste rikkumise ja õigusriigi põhimõtte eiramise pärast,
  - F. arvestades, et Riigiduumas valimiste õiguspärasus oli algusest peale kahtluse all, kuna kõikidel opositsiooniparteidel ei lubatud registreeruda ja valimistel osaleda ning paljud Venemaa kodanikud kahtlustasid, et Kreml manipuleerib valimiskampaaniat;
  - G. arvestades, et OSCE/ODIHRi, OSCE Parlamentaarse Assamblee ja PACE valimisvaatlusmissiooni esialgsed tulemused kinnitavad eelnimetatud seisukohti ja sisaldavad arvukalt tõendeid valimisprotsessi puuduste kohta;
  - H. arvestades, et Euroopa Parlamendi 21. oktoobri 2010. aasta resolutsioonis, mis käsitleb inimõigusi maailmas 2009. aastal ja Euroopa Liidu poliitikat selle kohta, kutsuti ELi nõukogu üles kaaluma Sergei Magnitski surmaga seotud Venemaa ametnikele ELi sisenemise keelu kehtestamist ja nende vara külmutamist;
1. rõhutab, et ELi ja Venemaa suhete edasine areng sõltub sellest, kas Venemaa teeb jõupingutusi demokraatia ja õigusriigi tugevdamiseks ning kas Venemaal hakatakse austama põhiõigusi; rõhutab, et Venemaa keskmise ja pikema ajavahemiku poliitiline ja majanduslik tasakaal ning areng sõltub sellest, kas riigis pääseb maksvusele tõeline demokraatlik valikuvabadus;
  2. ootab, et 15. detsembri 2011. aasta ELi ja Venemaa tippkohtumisel keskendutaks eelkõige demokraatia ja õigusriigiga seotud küsimustele ning sellele, kas Venemaa täidab antud valdkonnas oma kohustusi;
  3. võtab murega teadmiseks teated valimissedelite mitmekordsest täitmisest, häälte võltsimisest ja pluralistliku valiku puudumisest 4. detsembri 2011. aasta Riigiduumas valimistel; palub Vene ametivõimudel täielikult uurida kõiki usaldusväärseid teateid valimispettuste kohta; märgib, et isegi antud tingimustes andis Venemaa valijaskond

selgelt märku oma rahuolematusest valitsusparteiga, mille toetus vähenes märgatavalt;

4. rõhutab, et Riigiduum seadusliku toimimise huvides peaksid ametivõimud tõsiselt kaaluma äsjaseid üleskutseid 4. detsembri 2011. aasta Vene Riigiduum valimiste tühistamiseks ja valimisseaduse muutmiseks tihedas koostöös Euroopa Nõukogu Veneetsia komisjoniga, samuti nõudmist korraldada uued duumavalimised;
5. nõuab, et kõik Riigiduum valimiste järel vahistatud rahumeelsed meeleavaldajad viivitamata ja tingimusteta vabastataks; kutsub Vene võime üles austama kogunemisvabadust;
6. on seisukohal, et Rahva Vabaduse Partei ja paljude teiste parteide registreerimisest keeldumine õhnestas tõsiselt poliitilise pluralismi põhimõtet ja ühinemisvabadust, mis on tõelise demokraatia hädavajalikud koostisosad;
7. väljendab rahulolematust tõsiasjaga, et opositsiooniparteisid ei registreerita, kodanike õigusi ja vabadusi rikutakse ja meediakanalid sunnitakse jõuga kuuletuma; nõuab 4. detsembri valimiste ausat rahvusvahelist hindamist põhjendusel, et nende korraldus ei olnud kooskõlas demokraatlike normide ja Venemaa enda põhiseadusega ja seetõttu ei saa neid pidada vabadeks ega õiglasteks;
8. väljendab muret opositsiooni veebisaitide ja blogide ulatusliku tsenseerimise pärast, mõistab hukka blogijate ja veebiajakirjanike vahistamise ja kinnipidamise ning nõuab nende viivitamatut ja tingimusteta vabastamist;
9. peab eriti murettekitavaks õigusriigi olukorda Venemaal ja Venemaa kohtusüsteemi ilmset nõrkust; väljendab taas muret Venemaa kohtusüsteemi arvukate puuduste pärast ning kutsub Venemaa ametivõime üles teostama kohtu- ja haldusreforme, et tugevdada Venemaal õigusriigi põhimõtet ja lõpetada poliitiline sekkumine kohtute töösesse;
10. palub Euroopa Nõukogul arutada, kas 4. detsembri 2011. aasta parlamendivalimistel täheldatud tõsised rikkumised, millele eelnesid arvukad varasemad ühinemisvabadust ja poliitilist väljendusvabadust piiravad otsused, on kooskõlas Venemaa kui Euroopa Nõukogu liikme kohustustega; tuletab meelde, et kui valimistel rikutakse Euroopa standardeid, on Euroopa Nõukogu Parlamentaarsel Assambleel õigus jätta sellistel valimistel valitud parlamendiliikmete volitused ratifitseerimata; Euroopa Parlament peaks samal põhjusel ümber hindama oma töökontaktid Riigiduumaga parlamentidevahelistes koostööorganites;
11. toonitab, et Euroopa Liidu läbirääkimiseseisukohas, mis puudutab uue partnerlus- ja koostöölepingu sõlmimiseks tehtavat tööd, tuleb kajastada asjaolu, et Venemaa eirab süstemaatiliselt demokraatia ja õigusriigi põhimõtteid ja põhiõigusi; rõhutab uuesti oma toetust ulatuslikule, õiguslikult siduvale lepingule, mis hõlmab poliitilisi, majanduslikke ja ühiskondlikke küsimusi ning kõiki demokraatia, õigusriigi põhimõtte ja inimõigustega, eriti põhiõigustega seotud valdkondi, tingimusel, et Venemaa on valmis tegema pingutusi, et parandada õigusriigi põhimõttest ja inimõigustest kinnipidamist;
12. rõhutab, et õigus sõnavabadusele nii võrgus kui väljaspool on hädavajalik vaba ja demokraatliku ühiskonna tagamiseks, samuti muude õiguste kaitsmiseks ja edendamiseks;

toonitab, et vaba juurdepääs teabele ning kommunikatsioonivahenditele ja tsenseerimata juurdepääs internetile (internetivabadus) on universaalsed õigused ning vältimatud selleks, et tagada avalikus elus läbipaistvus ja vastutus;

13. kordab samuti, et toetab moderniseerimispartnerlust, kuid rõhutab, et Venemaa peab järgima ja rakendama demokraatia, õigusriigi, inimõiguste austamise ja meediavabaduse põhimõtteid, mis on koostöö aluseks Euroopa Liiduga; kutsub Venemaad üles võtma konkreetseid meetmeid, et parandada inimõiguste olukorda riigis ning kaitsta ajakirjanikke, inimõiguste eest võitlejaid, vähemusi ja opositsiooni esindajaid vägivalla ja hirmutamise eest;
14. kutsub komisjoni, nõukogu ja Euroopa välisministrite üles jätkama läbirääkimisi Venemaaga uue lepingu sõlmimiseks alles pärast seda, kui kõrge esindaja on 2012. aasta esimese poole jooksul koostanud uue ELi-Venemaa strateegia, mis tuleks vastu võtta varsti pärast Venemaa 2012. aasta presidendivalimisi; toetab välisministrite Sikorski ja Westerwelle hiljutist üleskutset rajada ELi ja Venemaa suhted konstruktiivse osaluse ja vastutuse põhimõtetele;
15. rõhutab, et ELi uus Venemaa strateegia ning ELi ja Venemaa partnerlus- ja koostööleping, mille üle praegu läbirääkimisi peetakse, peaks paremini kajastama Venemaa tegelikkust ja selles tuleks pöörata erilist tähelepanu demokraatiale ja õigusriigi põhimõttele; ei pea praeguses olukorras võimalikuks pakkuda Venemaale Euroopa Liidu strateegilise partneri staatust;
16. kutsub Euroopa Nõukogu ja OSCEd üles hindama, kuidas täidab Venemaa nende organisatsioonide liikmeks olemisest tulenevaid kohustusi;
17. on seisukohal, et lisaks uuele poliitikale Venemaa juhtkonna suhtes tuleks tihendada inimestevahelisi kontakte, sidemeid Venemaa kodanikuühiskonnaga ja muid meetmeid demokraatia ning õigusriigi kindlustamiseks Venemaal, ning et koostöö ja suhtlemine Venemaa juhtkonnaga peaks olema pragmaatiline ja sõltuma riigi siseolukorrast sellistes otsustavates valdkondades nagu demokraatia ja õigusriigi põhimõtte austamine;
18. avaldab heameelt ühiste meetmete loetelu väljatöötamise üle viisanõude kaotamiseks Venemaa ja ELi kodanike lühiajaliste reiside puhul ning loodab, et nimetatud meetmete rakendamine aitab valmistuda läbirääkimisteks viisanõude kaotamise lepingu üle;
19. on seisukohal, et praegune ELi ja Venemaa vaheline viisakord tekitab inimeste suhetele tarbetuid takistusi; pooldab vastastikust viisanõude kaotamise protsessi ja pöörab põhitähelepanu kodanikele, jätkates samas võimudele surve avaldamist, et nad täidaksid oma rahvusvahelisi kohustusi;
20. rõhutab, et energiaallikate ja varustusteede mitmekesistamine on ELi energiajulgeolekupoliitika strateegiline koostisosa; peab sellega seoses kahetsusväärseks Venemaa vastuväiteid ELi, Aserbaidžani ja Türkmenistani peatselt algavatele läbirääkimistele Kaspia mere gaasijuhtmesüsteemi ehitamise üle;
21. kutsub nõukogu ja komisjoni üles tagama, et energiaharta lepingu ning sellele lisatud transiidiprotokolli põhimõtted lisatakse uude ELi ja Venemaa lepingusse;

22. võtab teadmiseks president Medvedjevi inimõiguste nõukogu 2011. aasta juulis avaldatud aruande, kus esitatakse tõendid selle kohta, et Sergei Magnitski vahistamine oli seadusvastane ning teda peksti ja piinati vangistuse ajal, et sundida teda süüd omaks võtma; kiidab heaks USA välisministeeriumi, Ühendkuningriigi välisministeeriumi ja Hollandi parlamendi otsuse koostada nn must nimekiri nende Vene ametiisikute kohta, keda peetakse Sergei Magnitski surmaga seotuks; leiab, et ka Euroopa Liit peaks võtma samasuguseid meetmeid, ning ootab, et Venemaa ametivõimud annaksid kohtu alla isikud, kes osalesid Magnitski põhjendamatus vahistamises, piinamises, talle arstiabi keelamises ja ta mõrvamises vangistuse ajal ning kuriteo varjamises;
23. mõistab hukka mitmetes Venemaa piirkondades ja föderaaltasandil hiljuti tehtud ettepanekud kriminaalkaristuse kehtestamiseks seksuaalset sätumust ja soolist identiteeti puudutava teabe avaliku edastamise eest; tuletab Venemaa võimudele meelde nende kohustust austada homo-, bi- ja transseksuaalide sõnavabadust ja õigusi, kutsub Euroopa välisteenistust üles väljendama 15. detsembri 2011. aasta ELi-Venemaa tippkohtumisel ELi selget vastuseisu nimetatud ettepanekutele;
24. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Venemaa Föderatsiooni valitsusele ja parlamendile, Euroopa Nõukogule ning Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioonile.